Drets de les persones amb diversitat funcional - Mediterráneo - 11/12/2016

La ventana de la UJI

Drets de les persones amb diversitat funcional

CÉSAR
Gimeno i Nebot*

En a penes quinze dies es commemoren tres dates molt importants: El 25 de novembre, Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones; el 3 de desembre, Dia Internacional de les Persones amb Discapacitat; i el 10 desembre, Dia Internacional dels Drets Humans. Tots tres establits per l'Organització de les Nacions Unides (ONU) per motius diferents però amb uns objectius comuns: la igualtat, la llibertat i la dignitat de totes les dones i homes que habiten aquest planeta anomenat Terra.

Les persones que manifestem qualsevol tipus de discapacitat, una denominació que preferim substituir per «diversitat funcional» per no comportar aquest terme cap caire pejoratiu, ens identifiquem amb els objectius de les tres dates internacionals. Com a éssers humans, tenim els mateixos drets i obligacions que la resta de la població. Per això celebrem la proclamació de la Declaració Universal dels Drets Humans el 10 de desembre de 1948, que en el primer paràgraf de l'article 2 diu: «Tothom té tots els drets i llibertats proclamats en aquesta Declaració, sense cap distinció de raça, color, sexe, llengua, religió, opinió política o de qualsevol altra mena, origen nacional o social, fortuna, naixement o altra condició». Malauradament, en el món hi ha milions de persones que pateixen discriminació i sense cap opció d'exercir els seus drets fonamentals. Entre les persones més discriminades ens trobem la majoria de les que tenim una diversitat funcional; fet que s'agreuja en els països menys desenvolupats i que s'aguditza més si ets dona, per allò de la doble discriminació: per ser dona i manifestar algun tipus de discapacitat.

Per aquestes circumstàncies d'especial exclusió de les persones amb diversitat funcional, en 1992, l'ONU va instaurar el 3 de desembre com a Dia Internacional de les Persones amb Discapacitat. És cert que en les dècades transcorregudes des d'aleshores s'ha avançat molt amb l'aprovació, el 13 de desembre de 2006, de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat i el seu Protocol Facultatiu. És evident que als països més desenvolupats, entre els quals s'hi pot comptar Espanya, s'ha assolit un bon nivell de protecció, però també és una trista realitat que amb l'esclat de la crisi econòmica i les retallades atroces aplicades des del Govern central, la situació de les persones amb diversitat funcional ha empitjorat en tots els àmbits. La Llei 39/2006, de 14 de desembre, de Promoció de l'Autonomia Personal i atenció a les persones en situació de dependència, que ens van vendre com el quart pilar de l'estat del benestar, ha anat patint una retallada darrere d'una altra. I quant als tres pilars tradicionals de l'estat del benestar (educació, sanitat i pensions assistencials) no podem ser massa optimistes perquè mostren esquerdes, que per a les persones amb diversitat funcional encara són més preocupants. El del Sistema de Pensions Assistencials es ressent des dels fonaments i ja fa anys que la revalorització de les pensions no compensa la pèrdua de poder adquisitiu. El de l'educació, sense un model consensuat, segueix creant exclusió i són moltes les persones amb algun tipus de discapacitat que no poden estudiar o han de deixar de fer-ho per falta de recursos, casos que amb les retallades han augmentat. I en el cas de la sanitat és evident que s'ha ressentit amb la crisi, fet que provoca que les mancances que existeixen tant en infraestructures, com en aparells accessibles i tracte personal per a atendre de manera adequada a dones i homes amb diversitat funcional segueixen pendents de resolució. Serà que no val la pena invertir en persones que ja tenim dèficits?

Tornant a la importància de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, ens hem de fer ressò de la urgència de l'adequació de l'ordenament jurídic vigent a l'Estat espanyol als mandats de la Convenció, cosa que encara no s'ha fet transcorreguts més de vuit anys des de la seua ratificació, en maig de 2008, pel Govern de **Rodríguez Zapatero.** Aquest ajust evitaria despropòsits com l'esterilització forçosa que pateixen les dones, amb una incapacitació legal dictada per la pertinent autoritat judicial i sol·licitada per familiars que deixa via lliure per a sotmetre-les a una lligadura de trompes, amb l'argument que és el millor per a elles emparant-se en l'article 156 del Codi Penal, que permet aquesta violació dels drets sexuals i reproductius de les dones –i també dels homes, amb vasectomies– si la persona manifesta una deficiència psíquica greu i la pràctica l'autoritza un jutge o una jutgessa. Unes accions que van en contra del que determina la Convenció i no tenen justificació perquè és molt evident que hi ha mètodes anticonceptius que no anul·len els drets reproductius.

Aquesta és una de les violències que pateixen milions de persones amb diversitat funcional, quasi sempre en silenci perquè la majoria no són capaces o no s'atreveixen a denunciar per temor a les conseqüències o per falta d'accés als recursos que farien possible la seua denúncia. Això fa que el 25 de novembre, Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones, siga una data fonamental per a visibilitzar també la violència que pateixen les dones amb diversitat funcional. Per acabar recordem que totes les persones som diferents, totes les persones som iguals. ≡

Entre les persones més discriminades en el món ens trobem la majoria de les que tenim una diversitat funcional

***Grup de Treball sobre Discapacitat de la Fundació Isonomia**